

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

sp. zn. Zin 62/2021

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší soud jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „informační zákon“ nebo také „SvInf“), rozhodl o žádosti **T. M.**, nar. XY, trvale bytem XY, s elektronickou adresou pro doručování XY@seznam.cz (dále jen „žadatel“), ze dne 8. 4. 2021, v řízení sp. zn. Zin 62/2021 (dále jen „projednávaná žádost“),

takto:

Podle § 15 odst. 1 v souladu s § 11 odst. 4 písm. b) se projednávaná žádost **odmítá** v části „*Nebráním se i informaci formou vysvětlení, proč v daném případě (dle tabulky č. 3 a 4) je porušen princip rotace, tedy jaké konkrétní skutečnosti (např. vyplývající ze soudního spisu) vedly správu soudu (úředníky rozhodující o přidělování věci do oddělení 28) k takovému přidělení*“, neboť se jedná o informace spadající do rozhodovací činnosti soudu.

Odůvodnění:

Povinný subjekt obdržel projednávanou žádost v následujícím znění:

„Věc: žádost o poskytnutí informace dle z.č. 106/1999 Sb., v platném znění

Úvodem:

Tato má žádost o informaci navazuje na přechozí mou žádost, resp. Vaší odpověď, (rozhodnutí sp.zn. Zin 40/2021, kdy mi byla z Vaší strany poskytnuta informace ve formě tabulky. Jedná se o přehled věci rozdělených do soudního oddělení 28 Nejvyššího soudu, a to dle příslušné specializace.

Do přílohy této dnešní žádosti o informaci si dovolím Vámi zaslánou tabulku upravit na dvě části, které jsem označil tabulka č. 3 a tabulka č. 4.

Tabulka č. 3. – agenda se specializací bezdůvodného obohacení (BO) a tabulka č. 4. – agenda se specializací ostatní agendy, v daném případě restituce,

V tabulce č. 3 jsem zvýraznil pro snazší a jednodušší pochopení dané problematiky pouze specializaci BO. Ve sledovaném období dle tabulky č. 3 je jich šest. Napadlé věci jsou

v tabulce napsány v pořadí od nejstarší (spodní řádek tabulky) po nejnovější (horní řádek tabulky).

Z rozvrhu práce pro soudní oddělení 28 vyplývá, že v agendě specializace BO rozhoduje 5 senátů, a to:

- a1 - předseda JUDr. Eliáš
- a2 - předseda Mgr. Kraus
- a3 - předseda JUDr. Puškinová
- a4 - předseda Mgr. Sajdl
- a5 - předseda JUDr. Pažitný

Na pravé straně tabulky č. 3 jsem ručně připsal čísla těchto soudních senátů.

Soudní senáty věcí napadlých ve sledovaném období v agendě se specializací BO mají následující pořadí dle časového pořadí: 4,5,1,4,2,4.

Obdobnou kontrolu při přidělování soudnímu oddělení 28 v agendě se specializací „ostatní agenda“, v daném případě restituce, a to v tabulce č. 4.

Dle časového pořadí byly napadlé věci přiděleny soudním senátům v pořadí: 4,3,4,1,2,4,3,4,1,2,3,4,1,2,3

Z výše uvedeného pořadí jednoznačně vyplývá, že nebylo při přidělování věci v soudním oddělení 28 dodrženo rotační pravidlo v postupném pořadí.

K vlastní žádosti o informaci:

V souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím se na Vás obracím s následující žádostí o informaci: **Žádám o odkaz či citaci zákonného předpisu (např. rozvrhu práce Nejvyššího soudu či jiného předpisu), který umožňuje porušení principu postupné rotace při přidělování věcí u soudního oddělení 28 Co, tak jak je doloženo v tabulkách č. 3 a 4, které jsou součástí této žádosti o informaci.**

Nebráním se i informaci formou vysvětlení, proč v daném případě (dle tabulky č. 3 a 4) je porušen princip rotace, tedy jaké konkrétní skutečnosti (např. vyplývající ze soudního spisu) vedly správu soudu (úředníky rozhodující o přidělování věci do oddělení 28) k takovému přidělení. Samozřejmě můžete tuto část žádosti odmítnout z důvodu, že se jedná buď o právní názor nebo z důvodu, že se informace z konkrétního soudního spisu žadatelům o informace neposkytují. Pak ale nevyvrátíte mé podezření (podpořené důkazy v tabulce č. 3 a 4), že se u Nejvyššího soudu přidělují věci v rozporu se zákonem, v rozporu s rozvrhem práce Nejvyššího soudu, a to pravděpodobně tak, aby o věci rozhodoval v zájmových případech soudce, který má zájem vyhovět (nevyhovět) některému z účastníků dovolacího řízení. Neposkytnutím informace, tedy nevysvětlením nesrovnalostí v rotačním přidělování věci v oddělení 28, tak jen eventuálně podpoříte mé podezření o netransparentním přidělování věcí u Nejvyššího soudu s cílem v daném případě (sp.zn. 28 Cdo 2/2021) zakryt restituční podvod.“

K výroku rozhodnutí:

Podle § 15 odst. 1 informačního zákona „pokud povinný subjekt žádosti, byť jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně o odmítnutí části žádosti“.

Povinné subjekty ve smyslu § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona „neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou rozsudků.“

Podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny **přiměřeným** způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Zákonem, který provádí uvedené ustanovení čl. 17 odst. 5 Listiny, je právě informační zákon. Podle § 1 informačního zákona tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím.

Předmětem projednávané žádosti je mj. dotaz *„Nebráním se i informací formou vysvětlení, proč v daném případě ... je porušen princip rotace, tedy jaké konkrétní skutečnosti ... vedly správu soudu (úředníky rozhodující o přidělování věci do oddělení 28) k takovému přidělení.“* Jedná se tak o požadavek na poskytnutí informací z rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu. Tento požadavek tedy směřuje k poskytnutí informací, které vždy s odkazem na ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona Nejvyšší soud neposkytuje. Pro úplnost povinný subjekt dodává, že není zcela přesvědčen o tom, zda žadatel tento dotaz „korektně“ vznesl v režimu informačního zákona. Povinný subjekt danou pasáž hodnotí spíše jako dotaz nad samotný rámec žádosti (viz již samotné úvodní větě *„Nebráním se i informací“*, z něhož jednoznačně neplyne, že by i tyto informace žadatel striktně požadoval). Nicméně, z procesní opatrnosti, dospěl povinný subjekt k závěru, že je adekvátní se i touto částí projednávané žádosti zabývat a za daných okolností vydat správné rozhodnutí o jejím odmítnutí.

Žádost o sdělení, jak byly jednotlivé soudní věci, respektive podaná konkrétní dovolání, při přidělování jednotlivým senátům a soudcům hodnoceny a jaké skutečnosti vedly k jejich přidělení, jednoznačně spadá pod režim § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona a povinný subjekt tyto informace nemůže poskytnout.

Je nutné uvést i na pravou míru žadatelovo hodnocení přidělování věcí, když uvádí *„jaké konkrétní skutečnosti ... vedly správu soudu (úředníky rozhodující o přidělování věci...“*.

Povinný subjekt uvádí, že o přidělování věcí nerozhoduje „správa soudu“ či „úředníci“. Přidělování soudních spisů jednoznačně není úkolem „správy soudu“. Úsek správy Nejvyššího soudu, stejně jako ostatní úseky, je poměrně přehledně vymezen v rámci organizační struktury Nejvyššího soudu, viz následující odkaz:

[https://www.nsoud.cz/judikatura/ns_web.nsf/2B60E20C881C2F37C1257E67004137AC/\\$file/organizacni_struktura_cz.jpg](https://www.nsoud.cz/judikatura/ns_web.nsf/2B60E20C881C2F37C1257E67004137AC/$file/organizacni_struktura_cz.jpg)

Přidělování věcí rovněž nepatří mezi výkon „státní správy Nejvyššího soudu“, viz podrobně § 124 zákona o soudech a soudcích. Odstavec 3 citovaného ustanovení sice umožňuje soudnímu funkcionáři – předsedovi Nejvyššího soudu – provádět kontrolu přidělování věcí podle rozvrhu práce, nicméně předseda Nejvyššího soudu jako soudní funkcionář může do procesu přidělování věcí vstupovat až zpětně a s toliko kontrolní pravomocí, nemůže tedy sám aktivně rozhodovat o prvotním přidělování věcí. Pojem „státní správa soudu“ je tak obsahově širší a zahrnuje i („běžnou“) správu soudu. Přidělování soudních spisů rovněž nepatří ani mezi jiné „správné činnosti“, jakou je například poskytování informací podle informačního zákona.

Všechny dotčené osoby, které se na přidělování věcí na občanskoprávním a obchodním kolegiu Nejvyššího soudu podílejí, **spadají do úseku výkonu soudnictví** (předseda kolegia, dozorcí úřednice kolegia), respektive **jsou podřízeni přímo předsedovi Nejvyššího soudu** (poradce předsedy soudu). Zde povinný subjekt opět odkazuje na organizační strukturu Nejvyššího soudu (viz odkaz výše).

I po přidělení věci do soudního oddělení mohou dotyční soudci nabyt názoru, že věc byla do jejich oddělení přiřazena nesprávně a vyvolat tzv. kompetenční spor. To opět představuje rozhodovací činnost.

Povinný subjekt uzavírá, že pravomoc přezkumu správnosti přidělování napadených věcí je podle zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, plně v rukou předsedy Nejvyššího soudu, viz § 124 odst. 3 zákona o soudech a soudcích: „*Předseda Nejvyššího soudu kontroluje postup Nejvyššího soudu při rozdělování věcí podle rozvrhu práce.*“ Do uvedené pravomoci není možné podle názoru povinného subjektu zasahovat prostřednictvím řízení podle informačního zákona. V této části povinný subjekt setrvává na svém dřívějším hodnocení (viz předchozí žádost téhož žadatele sp. zn. Zin 40/2021), že žadatel se pokouší informačních žádostí nepatřičně využít „*jako jiného obecného opravného prostředku*“, což není přípustné. Odkaz na příslušnou judikaturu Nejvyššího správního soudu uvádí povinný subjekt níže, v části, kde částečně poskytuje informace. Pro úplnost je vhodné dodat, že žadatel paralelně podáním do rukou předsedy Nejvyššího soudu inicioval i samostatné stížnostní řízení na nesprávnost přidělení věci podle citovaného ustanovení zákona o soudech a soudcích.

Povinný subjekt se přitom nebrání poskytování informací o výsledcích rozhodovací činnosti, která musí být zcela pod veřejnou kontrolou, avšak v souladu s § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona neposkytuje informace o samotném průběhu rozhodovací činnosti, která k závěrečnému rozhodnutí vedla, mezi tyto nepřípustné žádosti o informace jednoznačně spadá i projednávaná žádost na sdělení hodnocení předmětu konkrétních dovolacích řízení, respektive na hodnocení „*charakteru hmotněprávní, popř. procesněprávní sporné právní otázky, kterou má dovolací soud řešit*“ (viz text rozvrhu práce Nejvyššího soudu).

Jak se uvádí i v níže citovaném rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2016, sp. zn. 29 A 133/2015, tak „*z informační povinnosti je vyňat celý rozhodovací mechanismus soudu v konkrétní věci, s výjimkou rozhodnutí.*“ Do kategorie „*rozhodovací mechanismus soudu*“ zcela jednoznačně spadá i proces kvalifikace napadených věcí, respektive kvalifikace sporných otázek otevřených v textu dovolání při procesu přidělování napadených věcí.

Projednávaná žádost podle názoru povinného subjektu ani nedává prostor k úvaze, zda informace (ne)poskytnout. Na rozdíl např. od ustanovení § 11 odst. 1 informačního zákona, který uvádí (důraz doplněn) „*Povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, pokud*“, se v ustanovení § 11 odst. 4 informačního zákona výslovně píše (důraz doplněn) „*Povinné subjekty dále neposkytnou informace o...*“. Podle povinného subjektu tak zákonodárce výslovně omezuje správní úvahu k poskytování jednotlivých informací z rozhodovací činnosti soudů.

Povinný subjekt se odkazuje nejen na samotné striktní znění zákona, ale též na nález Pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 2/10, které dne 30. března 2010 rozhodlo o změně původního znění § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, ze kterého vypustilo (zrušilo) původně začleněné slovo „pravomocných“, rozumějme rozsudků. V předmětné části zákona tak Plénum Ústavního soudu rozšířilo práva žadatelů na poskytnutí i nepravomocných rozsudků ze strany povinných subjektů, **avšak ponechalo zákonným neposkytnutí dalších informací z předchozího průběhu soudního řízení, resp. rozhodovací činnosti soudů.**

K neposkytnutí informací z rozhodovací činnosti soudu na základě informačního zákona poukazuje povinný subjekt taktéž na tuto konkrétní citaci z rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2020, sp. zn. 29 A 170/2017 (zvýraznění doplněno povinným subjektem):

*„17. K meritu věci lze uvést následující. Právo na informace je garantováno zejména v čl. 17 Listiny základních práv a svobod, ale také v čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. **Tato práva nejsou bezbřehá a absolutní, ale naráží na určitá omezení a limity.** Legitimní omezení práva na informace stanoví čl. 17 odst. 4 Listiny, podle něhož svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Obdobně čl. 10 odst. 2 Úmluvy stanoví, že výkon těchto svobod (svobody projevu a práva na informace), protože zahrnuje povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci. /.../*

*24. /.../ **Kontrola jejich práce je možná posléze, cestou poskytnutí soudního rozhodnutí.** Pokud měl žalobce zájem kontrolovat kvalitu práce ministra spravedlnosti, postačilo by mu k tomu konečné rozhodnutí Nejvyššího soudu o předmětné stížnosti, příp. poskytnutí textu stížnosti poté, co o ní žalovaný rozhodl.*

*25. /.../ **Vůle zákonodárce je přitom v tomto ohledu zcela zřejmá, jiné informace o rozhodovací činnosti soudů než ty, které jsou obsaženy v soudních rozhodnutích, povinné subjekty nemohou žadatelům poskytnout.***

*28. Soud tak má za to, že odmítnutí žádosti o informace bylo opodstatněné. Odůvodnění napadeného rozhodnutí **včetně poukazu na nezbytnost jednotného rozhodování, což je jednou ze základních zásad činnosti správních orgánů, ob stojí.** /.../ Jak totiž již bylo uvedeno, tvrzená snaha o kontrolu práce ministra spravedlnosti mohla být stejně dobře naplněna i jinak.“*

V případě projednávané žádosti je příhodné odkázat i na rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2016, sp. zn. 29 A 133/2015, v němž je uvedeno mj. následující (důraz doplněn povinným subjektem):

*„**Vůle zákonodárce je přitom v tomto ohledu zcela zřejmá, jiné informace o rozhodovací činnosti soudů než ty, které jsou obsaženy v soudních rozhodnutích, povinné subjekty nemohou žadatelům poskytnout.***

/.../ žalovaný toto omezení práva na informace mohl aplikovat pouze v případě, kdy po něm byla požadována informace o jeho rozhodovací činnosti. Tak tomu v daném případě bylo. /.../ Z uvedeného plyne, že z informační povinnosti je vyňat celý rozhodovací mechanismus soudu v konkrétní věci, s výjimkou rozhodnutí.

/.../ z hlediska veřejné kontroly soudnictví je podstatná zejména obecná dostupnost soudních rozhodnutí. Na základě této dostupnosti pak mohou být jednotlivá rozhodnutí předmětem veřejného diskurzu. Za zákonnost těchto rozhodnutí a postupů vedoucích k jejich vydání odpovídá z institucionálního pohledu soud, personálně pak soudci projednávající a rozhodující danou věc.“

Na základě zákonné výjimky z poskytování informací z rozhodovací činnosti soudu tak povinnému subjektu nezbylo, než žádost ve vymezené části odmítnout, a to podle aktuálního ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona.

Pro úplnost povinný subjekt opětovně závěrem vysvětluje, že rozhodnutí o odmítnutí žádosti nezasílá na v žádosti uvedenou elektronickou e-mailovou adresu, která by byla vyhovující v případě kladného vyřízení žádosti (v případě přímého poskytnutí požadovaných informací nebo odkazem na již zveřejněné informace), nýbrž prostřednictvím poštovních služeb. Podle § 19 odst. 4 zákona č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), může správní orgán doručovat na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu účastníka řízení, pokud to nevyklučuje zákon nebo povaha věci. Podle § 19 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 72 odst. 1 správního řádu musí povinný subjekt doručit rozhodnutí do vlastních rukou, což v případě doručení na adresu na udanou elektronickou adresu není zajištěno, neboť žádost neobsahuje uznávaný elektronický podpis ve smyslu zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Uvedená elektronická adresa je zpravidla vyhovující v případě poskytnutí informace, kdy informační zákon klade na povinný subjekt v doručovací fázi méně formálních povinností, avšak nemůže bez jistých pochybností obstát při postupu, který vychází z § 15 informačního zákona, neboť povinný subjekt odesláním písemného vyhotovení rozhodnutí na „běžnou elektronickou adresu“ není schopen hodnověrně prokázat okamžik doručení. Po správní úvaze tak dospěl povinný subjekt k názoru, že uvedenou elektronickou adresu nemůže pro nesoulad s citovanými ustanoveními správního řádu akceptovat.

Na základě výše uvedeného doručuje povinný subjekt předkládané rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu trvalého pobytu, která byla uvedena v textu projednávané žádosti. Opět platí, že žadatel neučinil ve vztahu ke způsobu doručení žádné požadavky, např. ve formě zvolení výhradního způsobu komunikace v řízení (určení doručující e-mailové adresy). Způsob doručení tak plně zůstal v kompetenci povinného subjektu, byť je nutné současně pro úplnost opět dodat, že pro rozpor s výše uvedenými právními ustanoveními by povinný subjekt případnou volbu formy komunikace, která by nespĺňovala výše uvedené, nemohl respektovat.

Poučení: Proti rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informace lze podle § 16 odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat odvolání, které se podává u povinného subjektu do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí.

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona

Ke zbývajícím částem projednávané žádosti, kde nebylo poskytnutí informací částečně odmítnuto výrokem předkládaného rozhodnutí, poskytuje povinný subjekt požadované informace formou následujícího sdělení.

K dotazu „*Žádám o odkaz či citaci zákonného předpisu (např. rozvrhu práce Nejvyššího soudu či jiného předpisu), který umožňuje porušení principu postupné rotace při přidělování věcí u soudního oddělení 28 Co*“ (zjevně myšleno soudní oddělení 28 Cdo) povinný subjekt sděluje, že výjimky z pravidla rotace při přidělování napadených věcí upravuje rozvrh práce Nejvyššího soudu, který je dostupný na webu povinného subjektu, případně z následujícího odkazu:

https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/Edit/ONEjvyssimsoudu~Organizacnidokumenty?Open&area=O%20Nejvy%C5%A1%C5%A1%C3%ADm%20soudu&grp=Organiza%C4%8Dn%C3%AD%20dokumenty&lng=

Informační zákon obecně konstatuje, že povinným subjektům nepřísluší až na výjimky zkoumat účel, za jakým žadatel žádost podal. Nicméně žadateli je v souvislosti s tím, do jakého kontextu projednávanou žádost zasadil (protože opakovaně zdůraznil motivaci napadnout prostřednictvím žádosti způsob, jakým byla jeho věc v civilním dovolacím řízení přidělena zákonnému soudci), opět potřeba v souladu s platnou a ustálenou judikaturou sdělit, že žádost o informace podle informačního zákona není „obecným opravným prostředkem“, který by byl vhodným (a účinným) nástrojem pro dosažení úspěchu v jakémkoli (soudním či správním) řízení či pro řešení kterékoli myslitelné životní situace. V této souvislosti povinný subjekt upozorňuje především na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně např. na jeho rozhodnutí č. j. 10 As 117/2014, ve kterém Nejvyšší správní soud přímo konstatoval, že žádost o poskytnutí informací není specifickým opravným prostředkem, jehož prostřednictvím by měl účastník řízení brojit proti rozhodnutím či postupům orgánů, s nimiž nesouhlasí.

Poučení: Proti způsobu vyřízení žádosti v místě, kde jsou poskytovány informace, je možné podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů od doručení této informace. Stížnost se podává přímo k povinnému subjektu, který informaci poskytl.

V Brně dne 23. 4. 2021

L. S.

Mgr. Petr Tomíček
vedoucí oddělení styku s veřejností
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona